

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO

JULIANE KOKOTT

przedstawiona w dniu 4 marca 2010 r.¹

I — Wprowadzenie

1. Przedmiotem niniejszej sprawy jest jeden z ostatnich sporów w dziedzinie służby publicznej, który Trybunał będzie rozstrzygał jako instancja odwoławcza. Spór ten dotyczy zasadniczych kwestii o istotnym znaczeniu nie tylko dla orzecznictwa w zakresie prawa wspólnotowego dotyczącego służby publicznej, ale także i dla innych dziedzin prawa. Zadaniem Trybunału będzie w szczególności uściślenie w ramach zarzutu drugiego nieograniczonego prawa orzekania sądów Unii.

2. Tło tej sprawy można nakreślić w sposób następujący: C. Gogos, urzędnik Komisji Europejskiej, brał udział w konkursie wewnętrznym w celu przejścia z dawnej kategorii B do ówczesnej kategorii A. Z powodu błędu proceduralnego jego egzamin ustny był dwukrotnie powtarzany, więc C. Gogos pomyślnie przeszedł ten egzamin dopiero za trzecim razem i został wpisany na listę odpowiednich kandydatów około pięć lat później niż inni laureaci tego konkursu. To opóźniło powołanie C. Gogosa na stanowisko w kategorii A oraz jego szanse na awans w nowej strukturze kariery zawodowej. C. Gogos jest zdania, że Komisja powinna była zaszeregować go bezpośrednio do grupy A 6 dla

wyrównania tego opóźnienia, podczas gdy w rzeczywistości Komisja zaszeregowała go do niższej grupy A 7.

3. Sąd Pierwszej Instancji wyrokiem z dnia 15 października 2008 r.² (zwanym dalej „zaskarżonym wyrokiem”) oddalił skargę wniesioną przez C. Gogosa na decyzję organu powołującego o jego zaszeregowaniu do grupy A 7. W swoim odwołaniu C. Gogos zarzuca Sądowi naruszenie prawa i nieprzyznanie mu odszkodowania z urzędu. Domaga się ponadto odszkodowania ze względu na jego zdaniem przewlekłe postępowanie w pierwszej instancji.

4. Do tej sprawy znajduje wprawdzie zastosowanie „wcześniejszy” stan prawny, obowiązujący do dnia 30 kwietnia 2004 r., tj. sprzed „wielkiej reformy” wspólnotowych przepisów dotyczących służby publicznej dokonanej przez rozporządzenie (WE) nr 723/2004³. Kwestie prawne, które Trybunał ma rozstrzygnąć, związane z nieograniczonym prawem

2 — Wyrok Trybunału z dnia 15 października 2008 r. w sprawie T-66/04 Gogos przeciwko Komisji, dotychczas nieopublikowany w Zbiorze.

3 — Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 723/2004 z dnia 22 marca 2004 r. zmieniające Regulamin pracowniczy urzędników Wspólnot Europejskich i Warunki zatrudnienia innych pracowników Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 124, s. 1).

1 — Język oryginału: niemiecki.

orzekania oraz odszkodowaniem za utracone możliwości, nie straciły jednak na znaczeniu także w obliczu nowego stanu prawnego, obowiązującego od 1 maja 2004 r.

II — Ramy prawne

5. Ramy prawne tej sprawy określa Regulamin pracowniczy urzędników Wspólnot Europejskich (zwany dalej „regulaminem pracowniczym”), w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 kwietnia 2004 r.⁴. W art. 5 ust. 1 regulaminu pracowniczego struktura rozwoju kariery zawodowej europejskiej służby cywilnej była wówczas uregulowana w sposób następujący:

„Stanowiska objęte niniejszym regulaminem pracowniczym są klasyfikowane, zgodnie z charakterem oraz znaczeniem związanych z nimi obowiązków, według czterech kategorii oznaczonych w malejącym porządku hierarchicznym literami A, B, C i D.

Kategoria A, w ramach której wymagane jest wykształcenie wyższe lub równoważne doświadczenie zawodowe, składa się z ośmiu grup zaszeregowania, podzielonych na szczeble kariery, w których skład wchodzi

4 — Regulamin pracowniczy urzędników Wspólnot Europejskich i warunki zatrudnienia innych pracowników tych Wspólnot, obowiązujący od dnia 5 marca 1968 r., ustanowiony na mocy art. 2 i 3 rozporządzenia Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 z dnia 29 lutego 1968 r. (Dz.U. L 56, s. 1), w brzmieniu nadanym mu przez rozporządzenie Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 1473/72 z dnia 30 czerwca 1972 r. (Dz.U. L 160, s. 1).

zazwyczaj dwie grupy zaszeregowania pracowników wykonujących obowiązki kierownicze oraz o charakterze doradczym.

Kategoria B, w ramach której wymagane jest wykształcenie średnie lub równoważne doświadczenie zawodowe, składa się z pięciu grup zaszeregowania, podzielonych na szczeble kariery, w których skład wchodzi zazwyczaj dwie grupy zaszeregowania pracowników wykonujących obowiązki o charakterze wykonawczym. [...]”

6. Artykuł 45 ust. 2 regulaminu pracowniczego brzmiał ponadto następująco:

„Urzędnik może zostać przeniesiony z jednej kategorii lub kategorii specjalnej do innej lub awansowany do innej kategorii wyłącznie na podstawie konkursu”

7. Artykuł 31 regulaminu pracowniczego zawiera następujący przepis:

„1. [...] kandydaci są powoływani na urzędników, przy czym:

— urzędnicy kategorii A [...]: do bazowej grupy zaszeregowania w ramach właściwej im kategorii [...];

[...]

i obowiązującym od dnia 1 maja 2004 r. – stanowi co następuje:

2. Jednakże, organ powołujący może stosować wyjątki od powyższych przepisów z zastrzeżeniem następujących ograniczeń:

- a) w grupach zaszeregowania A 1, A 2, A 3 oraz LA 3 jedynie w odniesieniu do: [...]
- b) w innych grupach zaszeregowania jedynie w odniesieniu do:

- jednej trzeciej powołań na zwolnione stanowiska;
- połowy powołań na nowo powstałe stanowiska.

Z wyjątkiem grupy zaszeregowania LA 3, niniejszy przepis ma zastosowanie do grup sześciu stanowisk w ramach każdej grupy zaszeregowania, które są obsadzone”.

8. Należy następnie przypomnieć brzmienie art. 91 ust. 1 regulaminu pracowniczego, który – zarówno w swoim brzmieniu obowiązującym do dnia 30 kwietnia 2004 r., jak

„Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich jest właściwy w zakresie rozstrzygnięcia wszelkich sporów pomiędzy Wspólnotami a osobami, wobec których stosuje się niniejszy regulamin pracowniczy, w zakresie zgodności z prawem aktu, z którym wiąże się niekorzystne skutki dla danej osoby [...]. Trybunał Sprawiedliwości jest uprawniony do nieograniczonej kontroli prawidłowości decyzji oraz ma możliwość uchylenia lub zmiany zaskarżonej decyzji w sporach o charakterze majątkowym”.

III — Okoliczności faktyczne i przebieg postępowania

9. C. Gogos, który pozostaje w służbie Wspólnot Europejskich (obecnie: Unii Europejskiej) od 1981 r., został powołany przez Komisję w dniu 1 października 1986 r. w charakterze urzędnika w grupie zaszeregowania B 5.

10. W 1997 r. C. Gogos wziął udział w przeprowadzonym przez Komisję wewnętrznym konkursie COM/A/17/96, który miał umożliwić urzędnikom ówczesnej kategorii B awans do ówczesnej kategorii A, a dokładnie do grup A 7/A 6. Do warunków dopuszczenia do uczestnictwa w tym konkursie zaliczał się między innymi wymóg co najmniej siedmioletniego okresu służby w kategorii B. W ogłoszeniu o konkursie uściślono także, że powołanie laureatów nastąpi co do zasady do podstawowej grupy zaszeregowania A 7/A 6.

11. Na egzaminie ustnym w ramach tego konkursu C. Gogos nie uzyskał wystarczającej liczby punktów i w związku z tym nie został wpisany na listę odpowiednich kandydatów. Został o tym poinformowany przez komisję konkursową pismem z dnia 15 grudnia 1997 r.

12. W wyniku skargi C. Gogosa Sąd Pierwszej Instancji stwierdził nieważność tej decyzji komisji konkursowej wyrokiem z dnia 23 marca 2000 r.⁵, w szczególności ze względu na to, że komisja konkursowa nie była w stanie zapewnić równego traktowania wszystkich kandydatów podczas egzaminu ustnego.

13. W rezultacie Komisja wezwała C. Gogosa na drugi egzamin ustny w dniu 25 września 2000 r., którego ten jednak ponownie nie przeszedł pomyślnie.

14. C. Gogos zaskarżył do Sądu Pierwszej Instancji także tę drugą decyzję komisji konkursowej. W postępowaniu przed Sądem strony zawarły ugodę. Na jej podstawie C. Gogos odstąpił od swoich żądań stwierdzenia nieważności decyzji komisji konkursowej i odszkodowania, w zamian za co Komisja zobowiązała się do przeprowadzenia dla C. Gogosa trzeciego egzaminu ustnego oraz do pokrycia jego kosztów podlegających zwrotowi⁶.

15. C. Gogos przeszedł wreszcie pomyślnie trzeci egzamin ustny, który odbył się w dniu 8 listopada 2002 r. Komisja poinformowała go pismem z dnia 15 listopada 2002 r., że jego nazwisko zostało wpisane na listę odpowiednich kandydatów konkursu COM/A/17/96.

16. C. Gogos został tym samym powołany ze skutkiem od dnia 1 kwietnia 2003 r. na urzędnika kategorii A. W dniu 31 marca 2003 r. doręczono mu decyzję organu powołującego o zaszeregowaniu do grupy A 7, stopień 3 (zwaną dalej „decyzją o zaszeregowaniu”).

17. C. Gogos wniósł w dniu 30 czerwca 2003 r. na podstawie art. 90 ust. 2 regulaminu pracowniczego zażalenie na decyzję o zaszeregowaniu. W uzasadnieniu podniósł naruszenie art. 31 i 45 regulaminu pracowniczego, art. 233 WE, oraz ugody zawartej podczas wcześniejszego postępowania⁷. Utrzymywał zasadniczo, że powinien zostać potraktowany tak, jak gdyby pomyślnie przeszedł egzamin w grudniu 1997 r. Większość laureatów tego konkursu została już awansowana do bezpośrednio wyższej grupy zaszeregowania A 6. C. Gogos uważał, że dla wyrównania opóźnienia w stosunku do tych kolegów organ powołujący powinien zaszeregować go bezpośrednio do grupy zaszeregowania A 6, a nie do grupy zaszeregowania A 7.

5 — Wyrok Sądu z dnia 23 marca 2000 r. w sprawie T-95/98 Gogos przeciwko Komisji, Rec. s. I-A-51 i II-219.

6 — Zobacz postanowienie Sądu z dnia 21 października 2002 r. w sprawie T-97/01 Gogos przeciwko Komisji.

7 — Sprawa T-97/01 Gogos przeciwko Komisji.

18. Zażalenie C. Gogosa zostało oddalone decyzją organu powołującego z dnia 24 listopada 2003 r. (zwaną dalej „decyzją w przedmiocie zażalenia”). Następnie C. Gogos wniósł w dniu 18 lutego 2004 r. skargę do Sądu Pierwszej Instancji na tę decyzję. Ponad cztery lata później, w dniu 15 października 2008 r. Sąd zaskarżonym wyrokiem oddalił tę skargę. Obciążył jednak Komisję, zgodnie z art. 87 § 3 w związku z art. 88 swojego regulaminu, wszystkimi kosztami postępowania.

finansowe, których skutki wzmocniła reforma regulaminu pracowniczego, a które to skutki wnoszący odwołanie będzie odczuwał przez całe swoje życie,

- zasądzenie na jego rzecz kwoty 50000 EUR tytułem zadośćuczynienia za zwłokę w wydaniu rozstrzygnięcia przez sąd orzekający w pierwszej instancji;

19. W odwołaniu z dnia 22 grudnia 2008 r.⁸ C. Gogos wnosi do Trybunału o:

- uchylenie wyroku Sądu Pierwszej Instancji,

- obciążenie pozwanej w postępowaniu odwoławczym kosztami postępowania poniesionymi przez niego w postępowaniu w pierwszej instancji i w postępowaniu odwoławczym.

- stwierdzenie nieważności decyzji o jego zaszeregowaniu do grupy A 7 oraz decyzji z dnia 24 listopada 2003 r. oddalającej jego zażalenie,

20. Komisja wnosi do Trybunału o:

- oddalenie odwołania w całości,

- skorzystanie z przysługującego Trybunałowi nieograniczonego prawa orzekania w celu zasądzenia na jego rzecz kwoty 538 121,79 EUR tytułem odszkodowania za poniesione w związku z wynikłym z decyzji o zaszeregowaniu niezgodnym z prawem zachowaniem Komisji straty

- oddalenie wniosku wnoszącego odwołanie o odszkodowanie ze względu na przewlekłość postępowania, oraz

⁸ — Oryginał przesłanego uprzednio faksem odwołania został złożony w sekretariacie Trybunału w dniu 24 grudnia 2008 r.

- obciążenie wnoszącego odwołanie wszystkimi kosztami postępowania.

21. Po przeprowadzeniu przed Trybunałem procedury pisemnej, w dniu 28 stycznia 2010 r. odbyła się rozprawa.

1. W przedmiocie zarzutu nierozpatrzenia w zaskarżonym wyroku wielu zarzutów skargi (pierwszy zarzut odwołania)

IV — Ocena

22. C. Gogos podnosi dwa zarzuty w uzasadnieniu swojego odwołania (zob. w tym względzie sekcję A). Ponadto domaga się on w odrębnym wniosku odszkodowania z tytułu przewlekłości postępowania w pierwszej instancji (zob. w tym względzie sekcję B).

24. Pierwszy zarzut odnosi się do tych fragmentów uzasadnienia wyroku, w których rozpatrywano, czy C. Gogos słusznie został zakwalifikowany do bazowej grupy zaszeregowania A 7, czy też powinien być zostać zakwalifikowany bezpośrednio do wyższej grupy zaszeregowania A 6. C. Gogos utrzymuje, że Sąd pominął pięć z sześciu zarzutów jego skargi i w związku z tym niewystarczająco uzasadnił oddalenie skargi na decyzję o zaszeregowaniu oraz na decyzję w przedmiocie zażalenia.

A — W przedmiocie obu zarzutów

23. Na wstępie zajmę się dwoma zarzutami odwołania, na podstawie których C. Gogos wnosi o uchylenie zaskarżonego wyroku.

25. Podstawę tego zarzutu stanowi okoliczność, że C. Gogos w postępowaniu w pierwszej instancji podnosił naruszenie następujących przepisów lub zasad: art. 31 ust. 2 regulaminu pracowniczego, art. 233 WE, zasady równego traktowania, zasady słuszności, zasady dobrej administracji oraz zasady ekspektatywy rozwoju kariery zawodowej⁹. Sąd wyczerpująco zajął się jednak w zaskarżonym wyroku wyłącznie art. 31 ust. 2 regulaminu pracowniczego¹⁰, natomiast art. 233 WE oraz pozostałym wymienionym przez skarżącego zasadom poświęcił jedynie trzy krótkie akapity¹¹.

⁹ — Zobacz podsumowanie w pkt 18 zaskarżonego wyroku.

¹⁰ — Punkty 27–43 zaskarżonego wyroku.

¹¹ — Punkty 44–46 zaskarżonego wyroku.

a) Dopuszczalność

26. Dopuszczalność pierwszego zarzutu właściwie nie wydaje się podlegać wątpliwościom.

27. Bezsprzecznie niewystarczające uzasadnienie może wynikać z tego, że Sąd nie zbadał jednego z zarzutów skargi¹². Spoczywający na Sądzie obowiązek uzasadnienia wynika z art. 36 w związku z art. 53 ust. 1 statutu Trybunału. Kwestia, czy uzasadnienie wyroku wydanego w pierwszej instancji jest niewystarczające, stanowi zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zagadnienie prawne, które jako takie może zostać podniesione w ramach odwołania¹³.

28. Jednak Komisja zdecydowanie podważa dopuszczalność pierwszego zarzutu odwołania. Jest ona zdania, że C. Gogos podniósł w pierwszej instancji tylko jeden zarzut nieważności, dotyczący naruszenia art. 31 ust. 2 regulaminu pracowniczego. Pozostałe

wymienione przez niego przepisy lub zasady wskazał on jedynie uzupełniająco. C. Gogos, próbując podnieść te uzupełniające argumenty przedstawione w pierwszej instancji do rangi odrębnych zarzutów nieważności na tym etapie postępowania, pozostaje w sprzeczności ze swoim zachowaniem w postępowaniu w pierwszej instancji i podnosi w rzeczywistości nowe zarzuty, co jest niedozwolone w postępowaniu odwoławczym.

29. Ten zarzut Komisji nie jest przekonujący.

30. W przeciwieństwie do Komisji, nie widzę w aktach sprawy żadnych wskazań co do tego, że argumentacja skarżącego przed Sądem wynikała bezwzględnie z jednego zarzutu. Przyglądając się bowiem skardze wniesionej przez C. Gogosa w pierwszej instancji, można zauważyć w niej odrębne fragmenty dotyczące art. 233 WE, zasady równego traktowania, zasady słuszności, zasady dobrej administracji oraz zasady ekspektatywy kariery zawodowej. To przemawia raczej za istnieniem odrębnych zarzutów.

31. Nic innego nie wynika także ze sprawozdania z rozprawy w pierwszej instancji ani z zaskarżonego wyroku, na których Komisja próbuje się oprzeć. Sprawozdanie z rozprawy podsumowuje jedynie argumenty skarżącego, przy czym nie kwalifikuje ich wyraźnie ani jako jednolitego, ani jako wielu różnych

12 — Wyroki Trybunału: z dnia 1 października 1991 r. w sprawie C-283/90 P Vidrány przeciwko Komisji, Rec. s. I-4339, pkt 29; z dnia 11 września 2003 r. w sprawie C-197/99 P Belgia przeciwko Komisji „Forges de Clabecq”, Rec. s. I-8461, pkt 80–83; w tym samym duchu wyrok Sądu z dnia 8 czerwca 2009 r. w sprawie T-498/07 P Krcova przeciwko Trybunałowi Sprawiedliwości, dotychczas nieopublikowany w Zbiorze, pkt 34; zob. także opinię rzecznika generalnego O. Lenza z dnia 10 lutego 1994 r. w sprawie C-39/93 P SFEI i in. przeciwko Komisji, Rec. s. I-2681, pkt 36.

13 — Wyroki Trybunału: z dnia 17 grudnia 1998 r. w sprawie C-185/95 P Baustahlgebebe przeciwko Komisji, Rec. s. I-8417, pkt 25; z dnia 7 maja 1998 r. w sprawie C-401/96 P Somaco przeciwko Komisji, Rec. s. I-2587, pkt 53; z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie C-47/07 P Masdar (UK) przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-9761, pkt 76; z dnia 16 lipca 2009 r. w sprawie C-385/07 P Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-6155, pkt 71.

zarzutów¹⁴. W zaskarżonym wyroku stwierdzono jedynie, że skarżący „w pierwszej kolejności” podnosi naruszenie art. 31 ust. 2 regulaminu pracowniczego, zaś „w pozostałym zakresie”, „w konsekwencji” tego naruszenia, zarzuca naruszenie pozostałych wymienionych przez niego przepisów lub zasad¹⁵. To również nie przemawia raczej za występowaniem jednego zarzutu.

32. Niezależnie od tego, wysnucie z okoliczności, że określenie „ακυρωτικοί λόγοι”¹⁶ zostało użyte po raz pierwszy w odwołaniu, wniosku istnienia zamiaru rozszerzenia przedmiotu sporu w porównaniu z postępowaniem w pierwszej instancji byłoby przesadnie formalistyczne oraz ograniczałoby w nieproporcjonalny sposób rolę Trybunału jako instancji odwoławczej.

33. Słuszne jest wprowadzić, że zgodnie z art. 42 § 2 w związku z art. 118 regulaminu postępowania przed Trybunałem podnoszenie nowych zarzutów w postępowaniu odwoławczym jest niedozwolone. Jednak zgodnie z utrwalonym orzecznictwem przepisy te mają jedynie na celu uniknięcie sytuacji, w której przedmiot sporu zostanie rozszerzony poza zarzuty rozpatrywane w pierwszej instancji¹⁷. Nie jest tak w niniejszym przypadku.

14 — Pkt 25–31 sprawozdania z rozprawy w postępowaniu w pierwszej instancji.

15 — Punkt 18 zaskarżonego wyroku.

16 — Po polsku: „zarzut stwierdzenia nieważności”.

17 — Wyroki Trybunału: z dnia 1 czerwca 1994 r. w sprawie C-136/92 P Komisja przeciwko Brazzelliemu Lualdiemu i in., Rec. s. I-1981, pkt 57–59; z dnia 28 czerwca 2005 r. w sprawach połączonych C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P Dansk Rorindustri i in. przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-5425, pkt 165; z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie C-229/05 P PKK i KNK przeciwko Radzie, Zb.Orz. s. I-439, pkt 66; z dnia 2 kwietnia 2009 r. w sprawie C-202/07 P France Télécom przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-2369, pkt 60.

34. W rzeczywistości w swoim zarzucie C. Gogos podnosi, że zaskarżony wyrok w sposób niedostateczny uwzględnił istotną część jego argumentów w postępowaniu w pierwszej instancji¹⁸. Wnoszący odwołanie nie przedstawia więc Trybunałowi nowego pod względem treści argumentu, lecz chciałby jedynie, aby zbadano, czy Sąd ocenił materiał przedłożony w pierwszej instancji w sposób odpowiadający prawnym wymogom uzasadnienia. Udzielenie odpowiedzi na to pytanie należy zatem do najbardziej podstawowych zadań Trybunału jako instancji odwoławczej.

35. W związku z powyższym zarzut pierwszy jest dopuszczalny.

b) Zasadność

36. Zarzut pierwszy jest zasadny, jeśli Sąd w zaskarżonym wyroku nie wypełnił ciążącego na nim, zgodnie z art. 36 w związku z art. 53 ust. 1 statutu Trybunału, obowiązku uzasadnienia.

18 — Z wniesionej do Sądu przez C. Gogosa skargi (pkt 27–41) wyraźnie wynika, że około połowa argumentacji w pierwszej instancji poświęcona została zagadnieniom dotyczącym art. 233 WE, zasadzie równego traktowania, zasadzie słuszności, zasadzie dobrej administracji oraz zasadzie ekpektatywy kariery zawodowej.

37. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem uzasadnienie wyroku powinno przedstawiać w sposób jasny i jednoznaczny rozumowanie Sądu, pozwalając zainteresowanym na poznanie powodów wydanego orzeczenia, a Trybunałowi na dokonanie jego kontroli sądowej¹⁹.

38. Wykładnia spoczywającego na Sądzie obowiązku uzasadnienia swych wyroków nie może być natomiast dokonywana w ten sposób, iż wynika z niego, że Sąd jest zobowiązany do szczegółowej odpowiedzi na każdy podniesiony przez stronę skarżącą argument, zwłaszcza jeśli nie jest on wystarczająco jasny i dokładny²⁰. Uzasadnienie może być przy tym nawet dorozumiane, pod warunkiem że pozwala zainteresowanym na poznanie powodów, dla których Sąd nie przychylił się do ich argumentów, a Trybunał dysponuje wystarczającym materiałem do sprawowania kontroli²¹. Reasumując, z uzasadnienia wyroku musi jednak wynikać, że Sąd zbadał wszystkie podniesione w pierwszej instancji naruszenia prawa²².

39. Zaskarżony wyrok czyni zadość tym wymogom. Po oddaleniu zarzutu naruszenia art. 31 ust. 2 regulaminu pracowniczego²³, Sąd stwierdził, że „w konsekwencji” również

inne podnoszone przez C. Gogosa nieprawidłowości w odniesieniu do art. 233 WE, zasady równego traktowania, zasady słuszności, zasady dobrej administracji oraz zasady ekspektatywy kariery zawodowej „nie mogą wpływać na samą zgodność z prawem [...] decyzji o zaseregowaniu”²⁴.

40. Sąd nie pominął zatem pozostałych wymienionych przez C. Gogosa przepisów lub zasad, lecz rozważył je, mimo że dość zwięźle. Z przywołanego fragmentu wyroku łatwo można wywnioskować, że Sąd oddalił odpowiednie zarzuty z tych samych względów, co zarzut oparty na art. 31 ust. 2 regulaminu pracowniczego.

41. C. Gogos podnosi, że Sąd powinien był poddać odrębnej ocenie w szczególności zasadę równego traktowania i że nie powinien był podporządkować jej analizie art. 31 ust. 2 regulaminu pracowniczego.

42. Należy w tym względzie stwierdzić, że zasadzie równego traktowania zostały w zaskarżonym wyroku poświęcone dwa odrębne akapity²⁵. Sąd przedstawia w nich – choć prawdą jest, że bardzo zwięźle – swój pogląd odnośnie do powodów, dla których odniesienie się do zasady równego traktowania w niniejszej sprawie nie może prowadzić do

19 — Wyroki Trybunału: z dnia 14 maja 1998 r. w sprawie C-259/96 P Rada przeciwko de Nil i Impens, Rec. s. I-2915, pkt 32 i 33; ww. w przypisie 17 w sprawie France Télécom przeciwko Komisji, pkt 29.

20 — Wyroki Trybunału: z dnia 6 marca 2001 r. w sprawie C-274/99 P Connolly przeciwko Komisji, Rec. s. I-1611, pkt 121; z dnia 9 września 2008 r. w sprawach połączonych C-120/06 P i C-121/06 P FIAMM i FIAMM Technologies przeciwko Radzie i Komisji, Zb.Orz. s. I-6513, pkt 91; ww. w przypisie 17 w sprawie France Télécom przeciwko Komisji, pkt 30.

21 — Wyroki Trybunału: z dnia 2 kwietnia 2009 r. w sprawie C-431/07 P Bouygues i Bouygues Télécom przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-266, pkt 42, oraz z dnia 16 lipca 2009 r. w sprawie C-440/07 P Komisja przeciwko Schneider Electric, Zb.Orz. s. I-6413, pkt 135.

22 — Wyrok Trybunału z dnia 25 października 2007 r. w sprawie C-167/06 P Komninou i in. przeciwko Komisji, pkt 22.

23 — Punkty 27–43 zaskarżonego wyroku.

24 — Punkt 44 zaskarżonego wyroku.

25 — Punkty 45 i 46 zaskarżonego wyroku.

zaszeregowania C. Gogosa do wyższej grupy. Z jednej strony, powołanie się na zasadę równego traktowania jest nieskuteczne, ponieważ każde stanowisko obsadzane jest w drodze indywidualnej decyzji opartej na ocenie kwalifikacji kandydata na urzędnika. Z drugiej strony, szczególne doświadczenie zawodowe zostaje uwzględnione już przy przejściu danego urzędnika do wyższej kategorii.

43. C. Gogos może nie zgadzać z tymi wywodami Sądu co do meritum. Nie ma to jednak wpływu na fakt, że Sąd wypowiedział się w przedmiocie podniesionych przez niego zarzutów. Okoliczność, iż Sąd jest co do istoty innego zdania niż skarżący w postępowaniu odwoławczym, nie oznacza sama w sobie braków w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku²⁶.

44. Reasumując, w konsekwencji zarzut pierwszy należy oddalić.

2. W przedmiocie okoliczności, w których należy przyznać odszkodowanie z urzędu (drugi zarzut odwołania)

45. Zarzut drugi poświęcony jest kwestii, czy Sąd mógł lub ewentualnie musiał z urzędu przyznać C. Gogosowi odszkodowanie. C. Gogos twierdzi, że Sąd nie skorzystał z przysługującego mu nieograniczonego prawa orzekania w sporach o charakterze

majątkowym. Zdaniem C. Gogosa uprawnienie to pozwalało sądowi w pierwszej instancji na przyznanie mu odszkodowania z urzędu.

46. Wnoszący odwołanie w tym zarzucie kwestionuje szczególnie pkt 47 zaskarżonego wyroku, w którym Sąd stwierdził zasadniczo, że wprawdzie C. Gogos ze względu na konieczność ponowienia egzaminu ustnego²⁷ mógł stracić szansę na wcześniejsze powołanie do kategorii A oraz w związku z tym na wcześniejszy awans na wyższe stanowisko, to jednak C. Gogos nie wniósł w związku z tym do Sądu o przyznanie mu odszkodowania.

a) Dopuszczalność

47. Komisja utrzymuje, że zarzut drugi jest niedopuszczalny. Podnosi ona, że C. Gogos w całym dotychczasowym postępowaniu ograniczał się do żądania stwierdzenia nieważności decyzji komisji konkursowej oraz decyzji w przedmiocie zażalenia. Nie żądał nigdy odszkodowania, a taki wniosek jest niedopuszczalny, gdy zostaje podniesiony po raz pierwszy w postępowaniu odwoławczym.

26 — Wyrok Trybunału z dnia 7 czerwca 2007 r. w sprawie C-362/05 P Wunenburger przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-4333, pkt 80.

27 — Jedynie na marginesie zauważam, że Sąd wspomina błędnie o egzaminie ustnym „we wrześniu 2002 r.”, który został przeprowadzony „w wyniku wyroku w sprawie Gogos przeciwko Komisji”. Jak słusznie bowiem zauważa C. Gogos, omawiany egzamin ustny miał miejsce nie we wrześniu 2002 r., lecz w listopadzie 2002 r., i nie był wynikiem wcześniejszego wyroku w sprawie Gogos przeciwko Komisji, lecz ugody zawartej między stronami w sprawie T-97/01.

48. Prawdą jest, według samego C. Gogosa, że nie złożył on w postępowaniu przed Sądem wniosku o odszkodowanie.

49. Mimo to nie można uwzględnić zarzutu niedopuszczalności podniesionego przez Komisję. Komisja błędnie bowiem rozumie treść podniesionego przez C. Gogosa zarzutu drugiego. Dotyczy on kwestii, czy Sąd mógł i powinien był przyznać skarżącemu odszkodowanie z urzędu – a więc bez odpowiedniego wniosku.

50. Kwestia tego, czy Sąd był uprawniony lub wręcz zobowiązany do przyznania C. Gogosowi odszkodowania z urzędu jest kwestią prawną, która podlega badaniu w postępowaniu odwoławczym. Przesłanką do rozważenia tej kwestii nie może być to, czy wnoszący odwołanie podniósł w pierwszej instancji żądanie odszkodowania. Kwestia ta powstaje raczej właśnie wtedy, gdy skarżący w postępowaniu w pierwszej instancji nie wniósł takiego żądania.

51. Poprzez podniesienie omawianego problemu w swoim odwołaniu C. Gogos nie rozszerza przedmiotu sporu, lecz pragnie, aby Trybunał zbadał, czy Sąd rozważył kwestie poddane mu do analizy w pierwszej instancji zgodnie z wymogami prawa oraz czy podjął w tym zakresie wszystkie dopuszczone i nakazane prawem środki.

52. Ochrona prawna byłaby w tym zakresie niemożliwa, gdyby konieczną przesłanką dopuszczalności odwołania miało być istnienie wniosku o odszkodowanie w postępowaniu w pierwszej instancji. Nie byłoby to zgodne z zasadą skutecznej ochrony sądowej.

53. W związku z tym zarzut drugi jest dopuszczalny.

b) Zasadność

54. Aby uwzględnić zarzut drugi, Sąd musiałby w niniejszej sprawie móc przyznać C. Gogosowi odszkodowanie z urzędu i musiałby z tej kompetencji nie skorzystać²⁸.

²⁸ — W tym duchu także wyrok Trybunału z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie C-135/06 P Weifensfels przeciwko Parlamentowi, Zb.Orz. s. I-12041, pkt 69.

i) Nieograniczone prawo orzekania w sporach o charakterze majątkowym zgodnie z regulaminem pracowniczym

55. Artykuł 91 ust. 1 zdanie drugie regulaminu pracowniczego przyznaje Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sporach o charakterze majątkowym pomiędzy urzędnikiem Unii a jego pracodawcą nieograniczone prawo orzekania.

56. Pojęcie „sporów o charakterze majątkowym” nie może podlegać ścisłej wykładni.

57. Spór o charakterze majątkowym ma miejsce oczywiście w pierwszej kolejności w sytuacji, w której dany urzędnik wnosi na podstawie art. 270 TFUE skargę o zapłatę pewnej kwoty, na przykład odszkodowania albo kwot, które uważa za należne na podstawie regulaminu pracowniczego lub innego aktu prawnego mającego zastosowanie do stosunku pracy wiążącego go z instytucją²⁹. Może tu chodzić na przykład o wynagrodzenie, określone dodatki i świadczenia przewidziane w regulaminie pracowniczym albo odsetki za zwłokę³⁰.

58. Spór o charakterze majątkowym może jednak również stanowić skarga urzędnika

o stwierdzenie nieważności, na której podstawie domaga się on stwierdzenia nieważności decyzji naruszającej jego pozycję na gruncie regulaminu pracowniczego³¹. Dla niniejszej sprawy szczególne znaczenie ma okoliczność, że także skarga urzędnika o sądową kontrolę zgodności z prawem jego powołania wywołuje spór o charakterze majątkowym³². Stoi za tym założenie, że decyzja organu powołującego dotycząca zaszeregowania urzędnika wywołuje, poza skutkami dla jego kariery oraz pozycji w hierarchii urzędniczej, także bezpośredni wpływ na jego prawa o charakterze majątkowym, w szczególności na wysokość wynagrodzenia zgodnie z regulaminem pracowniczym.

59. W tym kontekście także w niniejszej sprawie występuje spór o charakterze majątkowym, w którym Sąd, zgodnie z art. 91 ust. 1 zdanie drugie, posiadał nieograniczone prawo orzekania.

60. Nieograniczone prawo orzekania zgodnie z art. 91 ust. 1 zdanie drugie regulaminu pracowniczego nakłada na sąd Unii obowiązek zakończenia zawisłych przed nim sporów w sposób zupełny³³. Sąd Unii nie musi

29 — Wyżej wymieniony w przypisie 28 wyrok w sprawie Weifenfels przeciwko Parlamentowi, pkt 65.

30 — Wyroki Trybunału: ww. w przypisie 28 w sprawie Weifenfels przeciwko Parlamentowi, pkt 62 i 66; z dnia 17 kwietnia 1997 r. w sprawie C-90/95 P de Compte przeciwko Parlamentowi, Rec. s. I-1999, pkt 45.

31 — Wyroki Trybunału: z dnia 5 czerwca 1980 r. w sprawie 24/79 Oberthür przeciwko Komisji, Rec. s. 1743, pkt 14; z dnia 27 października 1987 r. w sprawach połączonych 176/86 i 177/86 Houyoux i Guery przeciwko Komisji, Rec. s. 4333, pkt 16 w związku z pkt 1; zob. także wyroki Sądu: z dnia 12 maja 1998 r. w sprawie T-159/96 Wenk przeciwko Komisji, Rec. s. I-A-193 i II-593, pkt 122; z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie T-10/02 Girardot przeciwko Komisji, Rec. s. I-A-109 i II-483, pkt 89; z dnia 8 września 2009 r. w sprawie T-404/06 P ETF przeciwko Landgren, Zb.Orz. s. II-2841, pkt 233.

32 — Wyrok z dnia 8 lipca 1965 r. w sprawie 83/63 Krawczyński przeciwko Komisji, Rec. s. 828, 841.

33 — Wyroki Trybunału: ww. w przypisie 28 w sprawie Weifenfels przeciwko Parlamentowi, pkt 67; z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie C-197/09 RX-II M przeciwko EMEA, dotychczas nieopublikowany w Zbiorze, pkt 56.

zatem – w zakresie obejmującym majątkowe aspekty danej sprawy – ograniczać się wyłącznie do kontroli zgodności z prawem działania organów, instytucji i władz unijnych, lecz jest uprawniony także do badania ich celowości. W odniesieniu do czysto majątkowych aspektów danej sprawy sąd Unii może zatem zastąpić własną ocenę organu powołującego, a jego decyzję nie tylko unieważnić, lecz również zmienić pod względem treści.

61. Nieograniczone prawo orzekania, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, obejmuje możliwość zasądzenia, w danym przypadku z urzędu – tj. nawet, jeśli nie został złożony wniosek o odszkodowanie – odszkodowania od strony pozwanej z tytułu szkody spowodowanej w zawiniony sposób i w takim przypadku oszacować poniesioną szkodę ex aequo et bono, biorąc pod uwagę całokształt okoliczności danej sprawy³⁴.

62. W sporach dotyczących decyzji o zaszerogowaniu oznacza to, że sądy Unii muszą wprawdzie ograniczać się w kontroli zaszerogowania urzędników jedynie do jego zgodności z prawem, nie mogą zaś samodzielnie o nim stanowić lub dokonywać zmian, to jednak mogą przyznać zainteresowanemu urzędnikowi – ewentualnie z urzędu – odszkodowanie za niezgodne z prawem działanie organu powołującego przy podejmowaniu decyzji o jego zaszerogowaniu.

34 — Wyroki: ww. w przepisie 31 w sprawie Oberthür przeciwko Komisji, pkt 14; ww. w przepisie 31 w sprawie Houyoux i Guery przeciwko Komisji, pkt 16; z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie C-348/06 P Komisja przeciwko Girardot, Zb.Orz. s. I-833, pkt 58; ww. w przepisie 33 w sprawie M przeciwko EMEA, pkt 56; ww. w przepisie 31 w sprawie Wenk przeciwko Komisji, pkt 122. To podejście jest również podstawą wyroku z dnia 16 grudnia 1960 r. w sprawie 44/59 Fiddelaar przeciwko Komisji, Rec. s. 1117, 1140.

ii) Rationale zasądzenia odszkodowania z urzędu w ramach nieograniczonego prawa orzekania

63. W niniejszej sprawie Sąd w ogóle nie zajął się kwestią, czy można zasądzić od Komisji odszkodowanie z urzędu. Zadowolił się raczej krótkim stwierdzeniem, że C. Gogos nie wniósł do Sądu o przyznanie mu odszkodowania³⁵.

64. Może to wskazywać na okoliczność, że Sąd pominął majątkowy charakter tego sporu w rozumieniu art. 91 ust. 1 zdanie drugie regulaminu pracowniczego. Być może Sąd nie był w pełni świadomy, że w zakresie obejmującym czysto majątkowe aspekty niniejszej sprawy posiadał nieograniczone prawo orzekania, które obejmuje przecież również zasądzenie odszkodowania z urzędu³⁶.

65. Nie ma w niniejszej sprawie potrzeby rozstrzygać, czy Sąd rzeczywiście źle ocenił zakres swojej kompetencji i naruszył w ten sposób prawo. W niniejszej sprawie nie zachodziły bowiem przesłanki zasądzenia od Komisji odszkodowania z urzędu.

35 — Punkt 47 zaskarżonego wyroku.

36 — Zobacz w tym względzie powyżej, pkt 60 i 61 tej opinii.

66. Kompetencja zasądzenia na rzecz urzędnika odszkodowania z urzędu ma umożliwić sądom Unii w pierwszym rzędzie zapewnienie praktycznej skuteczności wydanych przez nie wyroków stwierdzających nieważność w sporach dotyczących służby publicznej³⁷. Jeśli zatem stwierdzenie nieważności (całkowite lub częściowe) błędnej co do prawa decyzji organu powołującego nie wystarcza do zapewnienia wyegzekwowania praw zainteresowanego urzędnika albo do skutecznej ochrony jego interesów, sąd Unii może wówczas przyznać mu odszkodowanie z urzędu.

67. W niniejszej sprawie Sąd doszedł jednak do wniosku, że decyzja Komisji o zaszeregowaniu oraz decyzja w przedmiocie zażalenia, nie były dotknięte błędem co do prawa. Skoro w konsekwencji nie stwierdził nieważności obu decyzji, nie miał więc również okazji do zapewnienia praktycznej skuteczności swojego wyroku poprzez zasądzenie z urzędu odszkodowania. Ten sposób postępowania jest z punktu widzenia prawa bez zarzutu.

68. Na marginesie jedynie należy wspomnieć, że także odszkodowanie dla C. Gogosa za skutki *zgodnego z prawem* działania administracji w niniejszej sprawie od początku nie wchodziło w grę. Niezależnie od tego, że w prawie wspólnotowym nie jest jeszcze ostatecznie wyjaśnione, czy i pod jakimi warunkami należałoby przyznać takie odszkodowanie³⁸, niekorzystne skutki dla C. Gogosa

w odniesieniu do jego wynagrodzenia i kariery w nowej kategorii A nie są spowodowane decyzją o zaszeregowaniu i decyzją w przedmiocie zażalenia, lecz błędem proceduralnym popełnionym przez Komisję podczas postępowania konkursowego³⁹.

69. Zarzut drugi jest zatem bezzasadny.

3. Uwagi końcowe

70. Dla dopełnienia wyводу należy jeszcze zauważyć, że decyzja o zaszeregowaniu urzędnika nie jest właściwym narzędziem wyrównywania ewentualnych niekorzystnych skutków, które ten urzędnik mógł odczuć w wyniku błędów przy przeprowadzaniu postępowania konkursowego.

71. Jest bardzo wątpliwe, czy Sąd słusznie przyjął założenie, że art. 31 ust. 2 regulaminu pracowniczego nie znajduje w ogóle zastosowania w przypadku konkursów wewnętrznych⁴⁰. Przepis ten umożliwia mianowicie instytucji jako pracodawcy zapewnienie sobie świadczenia pracy przez osobę, która w kontekście rynku pracy mogłaby otrzymać liczne propozycje pracy od innych

37 — Wyżej wymieniony w przypisie 31 wyrok Sądu Pierwszej Instancji w sprawie Girardot przeciwko Komisji, pkt 26.

38 — Od ww. w przypisie 20 wyroku w sprawach połączonych FIAMM i FIAMM Technologies, w szczególności pkt 174–179, w obecnym stanie prawa Unii odszkodowanie za skutki zgodnego z prawem działania legislacyjnego instytucji wspólnotowych jest wykluczone. Kwestia odszkodowania za skutki zgodnego z prawem działania administracyjnego pozostaje wciąż bez odpowiedzi.

39 — Zobacz w tym względzie również pkt 70–79 tej opinii.

40 — Punkty 30–35 zaskarżonego wyroku.

potencjalnych pracodawców⁴¹. Przeciwnie do poglądu, który Sąd zdaje się wyznawać, taka konkurencyjna sytuacja pomiędzy instytucjami wspólnotowymi a prywatnymi pracodawcami nie jest w odniesieniu do wewnętrznych kandydatów wykluczona. Osoba, która jest już zatrudniona przez instytucję wspólnotową, może także odczuwać pokusę rezygnacji ze stanowiska i przeniesienia się do sektora prywatnego albo do innej instytucji międzynarodowej, jeśli oferty zewnętrznych pracodawców wydadzą się jej bardziej atrakcyjne niż jej zaszeregowanie i jej szanse na awans we wspólnotowej służbie publicznej. Może to dotyczyć w szczególności niektórych absolwentów szkół wyższych, zajmujących stanowiska w kategoriach B albo C.

72. Ostatecznie jednak kwestia zastosowania art. 31 ust. 2 regulaminu pracowniczego może dla celów niniejszej sprawy pozostać bez odpowiedzi. Zgodnie bowiem z art. 31 ust. 2 zaszeregowanie do wyższej grupy, w odróżnieniu od ustanowionej w ust. 1 zasady przydziału do bazowej grupy zaszeregowania, jest możliwe jedynie w wyjątkowych przypadkach⁴², a mianowicie w sytuacji gdy odpowiada to szczególnym wymaganiom służby albo gdy jest rzeczywiście uzasadnione szczególnymi kwalifikacjami albo szczególnym doświadczeniem zawodowym zainteresowanego⁴³; musi zatem, innymi słowy, chodzić o wyjątkowego kandydata⁴⁴. Stosowanie

art. 31 ust. 2 regulaminu pracowniczego, pomimo braku wymienionych przesłanek, jako wyrównania określonych negatywnych skutków dla kariery urzędnika, stanowiłoby naruszenie tego przepisu.

73. Także z ogólnej zasady równego traktowania C. Gogos nie może wywieść roszczenia prawa do zaszeregowania do wyższej grupy. Zasada ta wymaga bowiem, aby podobne sytuacje nie były traktowane w odmienny sposób, a odmiennie sytuacje nie były traktowane jednakowo, chyba że takie traktowanie jest obiektywnie uzasadnione⁴⁵. Elementy charakteryzujące różne sytuacje, a w ten sposób ich podobny charakter, winny być w szczególności określone i ocenione w świetle przedmiotu i celu danego środka⁴⁶.

74. Przedmiotem i celem zaszeregowania na podstawie art. 31 regulaminu pracowniczego jest wyłącznie zaszeregowanie danego urzędnika do grupy zaszeregowania w jego kategorii, w interesie służby i odpowiednio do jego kwalifikacji. Trybunał nie ma informacji wskazujących na to, że C. Gogos w odniesieniu do tych kryteriów znajdował się w innej sytuacji niż pozostali laureaci konkursu wewnętrznego. Tym samym zasada równego traktowania nie została naruszona przez okoliczność, że został on zaszeregowany do tej samej grupy A 7, co inni laureaci. Ewentualne

41 — Wyrok Trybunału z dnia 1 lipca 1999 r. w sprawie C-155/98 P Alexopoulou przeciwko Komisji, Rec. s. I-4069, pkt 34–36.

42 — Wyroki Trybunału: z dnia 6 czerwca 1985 r. w sprawie 146/84 De Santis przeciwko Trybunałowi Obrachunkowemu, Rec. s. I-1723, pkt 9; ww. w przypisie 41 w sprawie Alexopoulou przeciwko Komisji, pkt 32, 33 i 36, a także wyroki Sądu: z dnia 17 grudnia 2003 r. w sprawie T-133/02 Chawdhry przeciwko Komisji, Rec. s. I-A-329 i II-1617, pkt 36; z dnia 11 grudnia 2009 r. w sprawie T-436/07 P Giannopoulos przeciwko Radzie, dotychczas nieopublikowany w Zbiorze, pkt 34 i 52.

43 — Wyżej wymieniony w przypisie 42 wyrok w sprawie De Santis przeciwko Trybunałowi Obrachunkowemu, pkt 9.

44 — Wyżej wymieniony w przypisie 41 wyrok w sprawie Alexopoulou przeciwko Komisji, pkt 31, 34 i 36.

45 — Wyroki Trybunału: z dnia 10 stycznia 2006 r. w sprawie C-344/04 IATA i ELFAA, Zb.Orz. s. I-403, pkt 95; z dnia 3 maja 2007 r. w sprawie C-303/05 Advocaaten voor de Wereld, Zb.Orz. s. I-3633, pkt 56; z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie C-127/07 Arcelor Atlantique i Lorraine i in., zwany „Arcelor”, Zb.Orz. s. I-9895, pkt 23; z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie C-558/07 S.P.C.M. i in., Zb.Orz. s. I-5783, pkt 74.

46 — Wyrok w sprawie Arcelor, przywołany w przypisie 45, pkt 26.

nieprawidłowości przy przeprowadzaniu konkursu oraz wynikające z nich opóźnienie w powołaniu urzędnika na stanowisko nie są natomiast w odniesieniu do decyzji o zaszerogowaniu istotnymi kryteriami oceny.

75. Z pewnością C. Gogos, ze względu na dwukrotne powtórzenie egzaminu ustnego oraz na wynikające z tego opóźnienia w przebiegu konkursu, stracił szansę na wcześniejsze przejście do kategorii A oraz, co za tym idzie, także wcześniejszy awans w swojej nowej kategorii⁴⁷. Związane z tym szkody materialna oraz niematerialna nie zostały jednak spowodowane spornymi w niniejszej sprawie decyzjami o zaszerogowaniu oraz w przedmiocie zażalenia. Nawet w przypadku niezgodności z prawem obu tych decyzji Sąd nie mógł więc uwzględnić tych szkód z urzędu bez naruszenia zasady *ne ultra petita*.

76. Szkody te, jak już wspomniano⁴⁸, spowodowane zostały raczej błędnym przeprowadzeniem ówczesnego postępowania konkursowego. Mogły one zostać przez C. Gogosa podniesione w obu wcześniejszych postępowaniach sądowych⁴⁹ z wykorzystaniem wszystkich stojących do dyspozycji środków procesowych.

77. W przedmiocie pierwszego postępowania sądowego należy zauważyć, że C. Gogos wraz ze swoim wnioskiem o stwierdzenie nieważności decyzji komisji konkursowej domagał się jedynie zadośćuczynienia *krzywdy*. Ten wniosek został jednak oddalony przez Sąd z uzasadnieniem, że stwierdzenie nieważności decyzji komisji konkursowej stanowi wystarczające zadośćuczynienie za krzywdę poniesioną przez skarżącego⁵⁰. W międzyczasie wyrok ten uprawomocnił się.

78. Jeśli chodzi o drugie postępowanie sądowe, C. Gogos, w ramach swojej ugody z Komisją, odstąpił od wszystkich podnoszonych przez niego uprzednio żądań odszkodowawczych⁵¹. Skoro nie ma żadnych dowodów na nieskuteczność albo zaskarżalność pozasądowej ugody pomiędzy C. Gogosem a Komisją, wnoszący odwołanie nie może domagać się obecnie odszkodowania za szkody objęte tą ugodą.

79. Jedynie w zakresie, w jakim okazałoby się, że istnieją jeszcze inne szkody, od których odszkodowania C. Gogos nie odstąpił skutecznie w przeszłości, wchodziłoby jeszcze w ogóle obecnie w grę odszkodowanie za utratę szansy na wcześniejszy awans. O ile spełnione są pozostałe przesłanki powstania odpowiedzialności instytucji⁵² oraz nie nastąpiło jeszcze przedawnienie, o tyle C. Gogos może nadal w odrębnym postępowaniu podnieść takie ewentualne szkody.

47 — Sąd właśnie do tego nawiązuje w pkt 47 zaskarżonego wyroku. Ogólnie w przedmiocie utraty szansy, jako szkody podlegającej odszkodowaniu zob. ww. w przypisie 34 wyrok w sprawie Komisja przeciwko Girardot, pkt 54 i 55; zob. także wyrok Sądu z dnia 26 czerwca 1996 r. w sprawie T-91/95 De Nil i Impens przeciwko Radzie, Rec. s. I-A-327 i II-959, pkt 38, który nie został w tym zakresie podważony przez ww. w przypisie 19 wyrok Trybunału w sprawie Rada przeciwko de Nil i Impens,

48 — Zobacz powyżej, pkt 68 tej opinii.

49 — Sprawa T-95/98 i T-97/01, zob. w tym względzie powyżej, pkt 11–14 tej opinii.

50 — Wyżej wymieniony w przypisie 5 wyrok w sprawie T-95/08 Gogos przeciwko Komisji, pkt 60–62.

51 — Wyżej wymieniony w przypisie 6 postanowienie w sprawie T-97/01 Gogos przeciwko Komisji, pkt 2.

52 — Zobacz między innymi ww. w przypisie 34 wyrok w sprawie Komisja przeciwko Girardot, pkt 52.

4. Wniosek częściowy

80. Skoro żaden z dwóch podniesionych przez C. Gogosa zarzutów nie może być uwzględniony, stoję na stanowisku, że jego odwołanie należy w całości oddalić.

81. Jego żądania stwierdzenia nieważności decyzji o zaszeregowaniu oraz decyzji w przedmiocie zażalenia, a także przyznania odszkodowania w wysokości 538 121,79 EUR są zatem bezprzedmiotowe, ponieważ wszystkie te żądania wymagałyby uprzedniego uchylenia zaskarżonego wyroku.

B — W przedmiocie odrębnego wniosku o odszkodowanie ze względu na przewlekłość postępowania sądowego w pierwszej instancji

82. C. Gogos domaga się wreszcie, aby Trybunał przyznał mu odpowiednie odszkodowanie za, jego zdaniem, przewlekłe postępowanie przed Sądem Pierwszej Instancji. Opierając się na wyroku w sprawie Baustahlgewebe⁵³, wysokość odszkodowania szacuje na 50 000 EUR.

53 — Wyżej wymieniony w przypisie 13 wyrok w sprawie Baustahlgewebe, pkt 141.

83. Jak Trybunał stwierdził przy tym w wyroku w sprawie FIAMM⁵⁴, tego rodzaju oddzielny wniosek o odszkodowanie jest w postępowaniu odwoławczym niedopuszczalny. Zgodnie z art. 113 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem, odwołanie ma na celu uchylenie w całości lub w części orzeczenia Sądu oraz, w danym przypadku, uwzględnienie, w całości lub w części, żądań przedstawianych w pierwszej instancji, z wyłączeniem wszelkich nowych żądań.

84. Nadmiernie przedłużające się postępowanie sądowe w pierwszej instancji może zostać podniesione w postępowaniu odwoławczym jedynie w sytuacji, gdy zdaniem jednej ze stron, miało ono wpływ na treść wyroku w pierwszej instancji oraz z tego względu stanowi podstawę uchylenia tego wyroku⁵⁵. C. Gogos nie utrzymuje tak jednak w niniejszej sprawie.

85. W tych okolicznościach wniosek o odszkodowanie należy oddalić.

86. Jedynie dla dopełnienia wyводу należy jeszcze zauważyć, że C. Gogos może oczywiście, ze względu na przewlekłość postępowania przed Sądem Pierwszej Instancji, wnieść skargę o odszkodowanie zgodnie

54 — Wyżej wymieniony w przypisie 20 wyrok w sprawie FIAMM, w szczególności pkt 205 i 211.

55 — Wyroki: ww. w przypisie 13 w sprawie Baustahlgewebe, pkt 49; ww. w przypisie 20 w sprawie FIAMM, pkt 203; ww. w przypisie 13 w sprawie Der Grüne Punkt, pkt 190–193.

z art. 268 TFUE w związku z art. 340 akapit drugi TFUE⁵⁶ przeciwko Unii Europejskiej⁵⁷. Takim ewentualnym odszkodowaniem obciążona byłaby jednak nie Komisja Europejska, lecz Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jako instytucja.

87. W ramach takiej skargi należałoby między innymi zbadać, czy postępowanie w pierwszej instancji było przewlekłe i w taki sposób naruszone zostało prawo do rzetelnego procesu w rozsądnym terminie⁵⁸. Należy to ocenić na podstawie okoliczności właściwych dla każdej sprawy, takich jak złożoność sporu i zachowanie stron⁵⁹.

88. W niniejszej sprawie całkowity czas trwania postępowania przed Sądem wyniósł około cztery lata i osiem miesięcy⁶⁰. Szczególnie godna wzmianki jest okoliczność, że pomiędzy zakończeniem procedury pisemnej a rozprawą w pierwszej instancji⁶¹ upłynęły ponad trzy lata. Choć wymagałoby to bliższego zbadania w ramach ewentualnego postępowania o odszkodowanie, to jednak ta przewlekłość postępowania nie wydaje się uzasadniona ani szczególnym stopniem złożoności materii

procesowej albo podniesionych kwestii faktycznych i prawnych, ani zachowaniem stron. Rozumie się samo przez się, że problemy wewnętrznej organizacji Sądu, na przykład takie, które związane są z regulaminowymi zmianami w obsadzie sędziowskiej, nie mogą działać na szkodę podsądnego. Komisja wskazuje wprawdzie na okoliczność, że Sąd w okresie odniesienia musiał zajmować się znacznie większą liczbą spraw niż w okresie, w którym wydany został wyrok w sprawie *Baustahlgewebe*, nie wspomiała jednak, że Sąd obecnie liczy znacznie więcej członków i posiada do dyspozycji znacznie liczniejszy personel, niż wówczas.

V — Koszty

89. Zgodnie z art. 122 akapit pierwszy regulaminu postępowania przed Trybunałem, jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach. Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów posiada w niniejszej sprawie szczególne znaczenie, ponieważ Komisja jako uczestnik postępowania reprezentowana jest przez adwokata.

90. Zgodnie z art. 69 § 2 w związku z art. 118 regulaminu postępowania przed Trybunałem kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Zgodnie z art. 122 akapit drugi tiret pierwsze tego regulaminu, zasada ta ma zastosowanie także do odwołań wnoszonych przez urzędników bądź innych pracowników instytucji

56 — Niegdyś art. 235 WE w związku z art. 288 ust. 2 WE.

57 — Wyżej wymieniony w przypisie 13 wyrok w sprawie *Der Grüne Punkt*, pkt 195.

58 — Wyżej wymieniony w przypisie 13 wyroki: w sprawie *Baustahlgewebe*, pkt 21; w sprawie *Der Grüne Punkt*, pkt 177–179.

59 — Wyżej wymieniony w przypisie 13 wyrok w sprawie *Der Grüne Punkt*, pkt 181.

60 — Skarga w pierwszej instancji została wniesiona w dniu 18 lutego 2004 r., zaskarżony wyrok został wydany w dniu 15 lutego 2008 r.

61 — Procedura pisemna w pierwszej instancji zakończyła się przedstawieniem duplików w dniu 17 listopada 2004 r.; rozprawa odbyła się w dniu 15 lutego 2008 r.

w sprawach dotyczących prawa służby publicznej. Tym samym należałoby C. Gogosa, który przegrał sprawę w całości, obciążyć jego własnymi kosztami, a także kosztami poniesionymi przez Komisję, o co Komisja wniosła w niniejszej sprawie.

przyczyniła się znacząco do powstania niniejszego sporu. Gdyby Komisja przy przeprowadzaniu konkursu wewnętrznego nie potrzebowała trzech prób, aby zorganizować dla C. Gogosa zgodny z prawem egzamin ustny, niniejszego sporu można byłoby uniknąć⁶².

91. Od tej ogólnej zasady dotyczącej kosztów, która wynika z art. 69 § 2 regulaminu, Trybunał może jednak odstąpić w przypadku odwołań wnoszonych przez urzędników bądź innych pracowników instytucji, zgodnie z art. 122 akapit drugi tiret drugie regulaminu oraz rozstrzygnąć o podziale kosztów między stronami w zakresie wymaganym względami słuszności.

94. Ponadto żądanie wnoszącego odwołanie odpowiedniego odszkodowania za utraconą szansę na wcześniejszy, niż się to stało w istocie, awans do kategorii A, było uprawnione. Biorąc pod uwagę mniej utrwalone orzecznictwo w tej dziedzinie można jedynie pod pewnymi względami zarzucać mu, że tego odszkodowania w niniejszej sprawie domagał się, powołując się na możliwość przyznania odszkodowania z urzędu.

92. Z jednej strony, w niniejszej sprawie bez wątpienia należy wziąć pod uwagę, że podniesione przez C. Gogosa zarzuty oraz żądania nie zostały uwzględnione, ponieważ opierały się na niesłusznych postulatach prawnych.

95. Reasumując, uważam zatem za właściwe ze względów słuszności zastosowanie przepisu art. 122 akapit drugi tiret drugie regulaminu oraz podzielenie kosztów niniejszej sprawy pomiędzy strony z odstępstwem od ogólnego przepisu dotyczącego kosztów, zawartego w art. 69 § 2 regulaminu. Wydaje mi się słuszne obciążenie każdej ze stron własnymi kosztami.

93. Z drugiej strony należy uwzględnić, że Komisja poprzez swoje zachowanie

62 — Zobacz w tym względzie wywody Sądu Pierwszej Instancji w pkt 51 zaskarżonego wyroku.

VI — Wnioski

96. W świetle powyższych rozważań proponuję, aby Trybunał orzekł w następujący sposób:

- 1) Odwołanie zostaje oddalone.
- 2) Wniosek C. Gogosa o odszkodowanie ze względu na przewlekłość postępowania sądowego w pierwszej instancji zostaje oddalony.
- 3) Każda ze stron pokrywa własne koszty.